

EUROOPA PARLAMENT

2014–2019

Istungidokument

12.1.2015

B8-0027/2015

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 123 lõikele 2

olukorra kohta Ukrainas
(2014/2965(RSP))

**Helmut Scholz, Miloslav Ransdorf, Barbara Spinelli, Kateřina Konečná,
Patrick Le Hyaric, Kostas Chrysogonos, Georgios Katrougkalos**
fraktsiooni GUE/NGL nimel

**Euroopa Parlamendi resolutsioon olukorra kohta Ukrainas
(2014/2965(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõiget 2,
- A. arvestades, et varajased parlamendivalimised toimusid keerulises poliitilises ja julgeolekukeskkonnas; arvestades, et Ukraina mõnedes osades ei olnud valijatel võimalik valimistel osaleda; arvestades, et Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) aruandes mainitakse, et „on tõendeid hirmutamise- ja takistamisjuhtumite kohta, mis mõjutasid kampaaniastrateegiaid. Kampaania viimasel kümnel päeval täheldasid vaatlejad hüppeliselt suurenenud vägivalldajuhtumite arvu, mille keskmeks olid valimiste sidusrühmad, kandidaatide ja kampaania heaks töötajate hirmutamist ja ähvardamist ning kampaaniamaterjalide ja kontorite sihipäraselt hävitamist. On olemas usaldusväärseid andmeid häälte ostmise kohta...”; arvestades, et teada anti tõsisest pingetest mõnedes kohalikes valimiskomisjonides, kus olid valimiskomisjoni tööruumides ja selle ümber kohal vabatahtliku pataljoni relvastatud liikmed; arvestades, et Ukraina kodanikuühiskonna võrgustik OPORA ning Ukraina valijate komitee andsid sagedasti teada rikkumistest valimisjaoskondades, sealhulgas püüdlustest hääletada ilma passita, kõrvaliste isikute kohalolust valimisjaoskondades, ebaseadusliku hääletamise katsetest, püüdlustest viia hääletusedel valimisjaoskonnast välja, valimissaladuse rikkumisest, hääletusedeli pildistamisest ning hääletusedelite ebaseaduslikust valimiskasti lisamisest; arvestades, et OSCE tegi sellegipoolest järelduse, et „26. oktoobril toimunud varajased parlamendivalimised olid oluline samm Ukraina püüdlustes konsolideerida demokraatlikke valimisi vastavalt võetud rahvusvahelistele kohustustele”;
- B. arvestades, et poliitilist protsessi Ukrainas mõjutab Donetsk ja Luhanski piirkonnas kestev kodusõda; arvestades, et poliitilises tegevuskavas domineerivad jätkuvalt riikliku ühtsuse, territoriaalse terviklikkuse ja kaitseküsimused; arvestades, et teisalt on Ukrainas 2012. aastal toimunud rahutusteni viinud probleemid ikka veel lahendamata, sealhulgas korruptsioon, majandus- ja sotsiaalkriis, poliitika umbusaldamine ning pettumine Ukraina poliitilises süsteemis, kuna oligarhiale omased struktuurid mõjutavad jätkuvalt poliitikat; arvestades, et reformikava rakendamises ei ole tehtud ühtegi edusammu; arvestades, et uue valitsuse ja parlamendi saamatus korruptsioonivastase võitluse alustamises on vähendanud Ukraina elanike ja rahvusvahelise üldsuse usaldust poliitilise protsessi vastu Ukrainas;
- C. arvestades, et Ukraina seisab majandusliku ja sotsiaalse krahhi lävel; arvestades, et Ukraina SKP vähenes ajavahemikus 2014. aasta jaanuar–november 7,5% ning inflatsioon oli novembriks jõudnud 21%-ni; arvestades, et kohustuste täitmata jätmise risk on suurenenemas ning riigil on vaja 15 miljardit USA dollarit olemasolevatest rahvusvahelistest tugiprogrammidest saadavatest summadest rohkem;
- D. arvestades, et Maidani liikumise sotsiaalmajanduslikud nõudmised on suuresti

asendatud uue valitsuse neoliberaalse ja natsionalistliku tegevuskavaga; arvestades, et 2015. aasta eelarves on ette nähtud sotsiaalkulutuste oluline kärpimine ning kaitsekulutuste suurendamine 5,2%-ni SKP-st; arvestades, et nende kärpete tegemise üle otsustati erakordselt keerulises majanduslikus ja sotsiaalses olukorras; arvestades, et 2014. aasta esimese üheksa kuu jooksul tõusid hinnad 16,2% võrra, samal ajal kui kommunaalteenuste hinnad tõusid keskmiselt 24,3%; arvestades, et tööta on 1,7 miljonit inimest (8,4% majanduslikult aktiivsest elanikkonnast) ning palju töölkäivatest inimestest ei saa palka; arvestades, et ligikaudu 5,2 miljoni inimese olukord, kes elavad konfliktipiirkondades ja endistes konfliktipiirkondades, on eriti keeruline, kuna majandusinfrastruktuur on peaaegu kokku kukkunud ja sotsiaalteenuste pakkumine on häiritud; arvestades, et tervishoiuteenuste saadavus nendes piirkondades on üha rohkem piiratud;

- E. arvestades, et oligarhide ja paremäärmuslaste paramilitaarseid üksuseid ei ole laiali aetud ning nad jätkavad vägivaldset tegevust riigis; arvestades, et Ukraina siseminister Arsen Avakov pakkus paramilitaarsetele üksustele uusi raskerelvi, sealhulgas tanke ja soomustransportööre, ning ülendas üksused brigadideks; arvestades, et Ukraina siseminister nimetas Azovi rügemendi parempoolse asekomandöri ja paramilitaarse organisatsiooni „Ukraina patrioot” aktiivse liikme Vadim Trojani Kiievi politseiülemaks; arvestades, et Juri Mihaltšišin, kes on avalikult propageerinud Joseph Goebbelsi ideoloogiat, hakkab juhtima Ukraina julgeolekuteenistuse propaganda ja analüüsiga tegelevat osakonda;
- F. arvestades, et rahu ja stabiilsust Euroopas ja rahvusvahelisel tasandil ohustavad üha enam suurenevad pinged ühelt poolt ELi, Ukraina, USA ja muude lääneriikide ning teiselt poolt Venemaa Föderatsiooni vahel; arvestades, et toimumas on erakordselt ohtlik poliitiliste ja sõjaliste suhete teravnemine lääneriikide ja Venemaa vahel; arvestades, et viimase aasta jooksul on Venemaa ja NATO liikmesriikide vahel toimunud kümneid tundlikke sõjalisi pealetunge, millest osad on peaaegu toonud kaasa vaenutegevuse;
- G. arvestades, et suutmatusel leida Ukraina kriisile läbirääkimiste tulemusel vastastikku sobiv lahendus on olnud tõsised tagajärjed Vene majandusele; arvestades, et USA ja ELi kehtestatud sanktsioonid raskendavad Venemaa finants- ja majandusprobleeme, mis põhjustavad naftahinna langust ja muid probleeme Venemaa majanduses;
- H. arvestades, et kuigi rahvusvaheline kogukond teeb pingutusi, et tuua konflikti osapooled läbirääkimistelaua juurde, käib sõda Ida-Ukrainas edasi; arvestades, et konflikti osapooled ei näita üles mingisugust poliitilist tahet kompromissi leidmiseks ja sõlmitud kokkulepete täitmiseks;
- I. arvestades, et Ukraina parlament toetas president Porošenko ettepanekut tühistada mitteühinenud riigi staatus vaid tunde pärast uute läbirääkimiste väljakuulutamist sõjalise konflikti lahendamiseks Ida-Ukrainas; arvestades, et referendumi korraldamine Ukraina ühinemise teemal NATOga suurendab poliitilisi pingeid riigi suhetes Venemaaga, kes näeb Ukraina võimalikku liitumist NATOga otsese ohuna tema julgeolekule ja strateegilisele sõjalisele tasakaalule Venemaa ja NATO vahel;
- 1. nõuab tungivalt dialoogi alustamist ja läbirääkimiste korraldamist, et lõpetada sõda

Ukrainas ning leida poliitilised lahendused probleemidele, mis põhjustasid Ukraina kriisi; kordab oma üleskutset säilitada Ukraina inimeste ühtsus ja Ukraina territoriaalne terviklikkus; toetab kindlalt Minski protsessi ning nõuab tungivalt, et erakonnad järgiksid juba sõlmitud kokkuleppeid ja arendaksid need kokkulepped uutel läbirääkimistel edasi läbipaistvamaks ja selgemaks tegevuskavaks, millel on konkreetsed kriteeriumid, mida peavad täitma kõik läbirääkimiste osapooled; toetab OSCE rolli suurendamist Ukraina kriisi lahendamisel;

2. nõuab tungivalt kõigilt konfliktis osapooltelt, et nad peataksid vägivalda Ida-Ukrainas; kutsub USA, Kanadat, liikmesriike ja Venemaad üles kehtestama relvaembargo ja seda rangelt rakendama kõikide konfliktis osapoolte suhtes, ning nõuab, et Ukrainast lahkuksid kõik välisriikide sõjalised nõustajad ning sõjaväelased ja poolsõjaväelased; kutsub tugevalt Venemaa Föderatsiooni ja Ukrainat üles kontrollima tõhusalt oma piire, eesmärgiga jõuda konfliktis rahumeelse lahendamiseni ning lõpetada muude riikide relvastatud isikute ja sõjaväeüksuste viimine Ukrainasse;
3. taunib NATO laienemist Venemaa Föderatsiooni piirideni; on tugevalt vastu Ukraina uue valitsuse plaanidele taotleda NATO liikmesust, kuna see suurendab vastasseisu Venemaa Föderatsiooniga, mis destabiliseerib veelgi piirkonda ning rahvusvahelist julgeolekusüsteemi tervikuna;
4. nõuab tungivalt, et Venemaa, USA ja NATO lõpetaksid sõjalise surve avaldamist, ning nõuab, et peatataks viivitamata sõjategevuse eskaleerumine, sõjalised manöövrid ja provokatiivne tegevus ning vähendataks sõjalist kohalolekut konfliktipiirkondades; on tugevalt vastu täiendavate NATO sõjaliste üksuste ja vahendite positsioonidele paigutamisele Ida-Euroopas; hoiatab, et kui tulemustele suunatud dialoogi Venemaaga ei alustata, võivad sellel olla tõsised tagajärjed rahu ja julgeoleku jaoks Euroopas ja maailmas;
5. nõuab, et EL käivitaks uuesti sihipärase poliitilise dialoogi Venemaaga, eesmärgiga taastada usaldus ja leida lahendus kõigile lahendamata probleemidele ja vastuolulistele küsimustele; nõuab nende dialoogivormide taastamist, mis eksisteerisid ELi ja Venemaa vahel enne Ukraina kriisi algust ELi institutsioonide kõigil tasanditel; nõuab, et EL lõpetaks sanktsioonipoliitika rakendamist Venemaa vastu, mis on põhjustanud kaubandussõja kahe strateegilise partneri vahel ning millel on negatiivne mõju eelkõige väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEd), põllumajandusettevõtjatele ja tarbijatele Venemaal, ELis ja ELi idapoolsetes naaberriikides, ning mis on eelkõige osutunud poliitiliselt ebatõhusaks ja kahjulikuks;
6. nõuab Helsingi lõppakti 40. aastapäeva kasutamist 2015. aastal selle normide ja põhimõtete kinnitamiseks ja täielikuks rakendamiseks, usalduse taastamiseks ning läbirääkimiste alustamiseks tõhusa koostöö- ja julgeolekusüsteemi teemal Euroopas, tuginedes ÜRO põhikirjale ja OSCE normidele, mille puhul võetakse arvesse kõikide riikide huve Euroopas; juhib tähelepanu tungivale vajadusele taastada tavarelvastuse kontroll ja seda järgida ning parandada kehtivate usaldust ja julgeolekut suurendavate meetmete tulemuslikkust ning tõhustada läbipaistvusmehhanisme, neid uuendades ja nende kohaldamisala laiendades; nõuab uute usaldust ja läbipaistvust suurendavate meetmete väljatöötamist, eesmärgiga hoida ära sarnaste konfliktide puhkemine

tulevikus;

7. võtab teadmiseks Ukraina parlamendivalimiste tulemused; kinnitab uuesti, et taunib valimiskampaania ajal kommunistliku partei vastu alustatud kohtumenetlust; kutsub uut valitud parlamenti ja muid asjaomaseid ametiasutusi üles tegelema puudustega, mille riiklikud ja rahvusvahelised vaatlejad tuvastasid valimistel avastatud rikkumiste tulemuslike uurimiste käigus, algatama vajalikud kohtumenetlused valimistel läbiviidud rikkumiste eest vastutavate isikute vastu, reformima valimisüsteemi piirkondliku esindatuse parandamise abil ja valijate mõju suurendamise abil parlamenti valitavate esindajate üle, kehtestama mitmemandaadilise valimisringkonna proportsionaalse esindatuse süsteemi ning rakendama täielikult OSCE ja Veneetsia komisjoni soovitusi, et tugevdada poliitiliste parteide ja valimiskampaaniate läbipaistvust ning tagada valimisseaduste kooskõla rahvusvaheliste standarditega;
8. kutsub Ukraina valitsust üles vaatama läbi kokkuhoiupoliitikat, eesmärgiga täita tungivaid sotsiaalseid vajadusi, eelkõige mis puudutab kütet, energia tarnimist ja tervishoidu;
9. kutsub Ukraina valitsust ja Ülemraadat üles täitma riigi elanikkonna ootusi reaalsete ja põhjalike reformide suhtes, et teha lõpp praegusele kriisile ning saavutada riigis poliitiline, majanduslik ja sotsiaalne stabiilsus muu hulgas järgmise abil:
 - korrupsiooni täielik kaotamine;
 - õigusriigi põhimõtte kehtestamine;
 - detsentraliseerimine ning inimeste demokraatliku osalemise kindel tagamine kõigis piirkondades kõigis olulistest otsustusprotsessides, eelkõige sotsiaalse ja majandusliku arengu valdkonnas;
 - oligarhide lõplik lahkulöömine poliitikast demokraatliku kontrolli raames;
 - inim- ja demokraatlike õiguste, sealhulgas keeleõiguste austamine;
 - paramilitaarsete üksuste laialisaatmine ja range riigikontrolli taastamine politsei ja sõjaväe üle;
 - kohene läbipaistev, demokraatlik ja õiguslik parlamentaarne kontroll kõikide julgeolekujõudude üle riigis ning kõikide paramilitaarsete ja nn erajulgeolekujõudude desarmeerimine;
10. nõuab tungivalt, et EL ühendaks Ukrainale täiendava finants- ja majandusabi andmise selle reformikavaga;
11. väljendab muret asjaolu pärast, et Ukraina poliitikud ja ametivõimud näitavad jätkuvalt üles lubamatut ignorantust paremäärmuslaste ja isegi avalikult neonatsistlike jõudude ohu suhtes ning teevad nendega valimistel koostööd ja võimaldavad neil tööle asuda õiguskaitseasutustes; rõhutab, et paremäärmuslike vaadetega inimeste lubamine ametikohtadele, kus on märkimisväärsed õiguskaitseressursid, kujutab endast selget ohtu demokraatiale; nõuab tungivalt, et Ukraina valitsus ja demokraatlikud poliitilised jõud katkestaksid kõik sidemed paremäärmuslike vaadetega rühmituste ja/või sõjaliste rühmitustega;
12. kordab, et naabruspoliitika idamõõde, mille puhul ei võeta arvesse kõigi asjaosaliste, sealhulgas Venemaa huve, on puudulik; rõhutab, et idanaabruspoliitika tuleb ümber

kujundada, eesmärgiga edendada sellist piirkondlikku koostööd, millest ei jäetaks välja ühtegi riiki; kutsub Venemaad üles osalema selles protsessis proaktiivselt ning näitama üles tahet saada hea naabruspoliitika osaks;

13. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide, Ukraina ja Venemaa parlamentidele ja valitsustele ning Euroopa Nõukogu ja OSCE parlamentaarsetele assambleedele.